Risicoparagraaf

februari, maart en april 2025

Inleiding

Het 'Risicomanagementbeleid Provincie Zeeland' is 11 april 2025 door Provinciale Staten vastgelegd (665711). Projectrisico's worden verantwoord in de voortgangsrapportages grote projecten die aan zowel Gedeputeerde Staten als Provinciale Staten worden verstrekt.

Tegelijkertijd met de voortgangsrapportages wordt ook informatie verstrekt over de ontwikkeling van het provinciaal risicoprofiel en daarmee ook over andere provinciale risico's.

Risico's

In het risicoprofiel van Zeeland zijn alle risico's waaraan onze Provincie wordt blootgesteld opgenomen. Een aantal van deze risico's heeft tevens een relatie met (voormalige) grote projecten. Het gaat om risico's met betrekking tot onderstaande onderwerpen. In het risicomanagementbeleid is vastgelegd dat meer inzicht wordt gegeven over het risicoprofiel ten opzichte van het vorige beleid. Dit inzicht wordt met onderstaand overzicht verstrekt:

Positie	Risico omschrijving	Kans klasse	kans in procenten	Maximale impact x € 1,0 miljoen
1	Project Zanddijk	3	31% - 50%	10,1
2	Wettelijke Milieutaken	3	31% - 50%	5,8
3	Garantstelling Hulst i.v.m. Perkpolder	2	11% - 30%	3,3
4	Controle POP-3 en overige Europese projecten	2	11% - 30%	1,0
5	Westerscheldeferry	1	< 10%	4,7
6	Tekort in Faunafonds	3	31% - 50%	0,5
7	Cybercrime	1	< 10%	2,0
8	Garantstelling ZB	1	< 10%	1,1
9	Wijziging licentiestructuur	3	31% - 50%	0,2

De maximale impact betekent de inschatting van de maximale financiële gevolgen van het risico door de inhoudelijk deskundige.
In bovenstaand overzicht staan de risico's in volgorde van invloed. De risico's met betrekking tot project Zanddijk, Wettelijke milieutaken en Garantstelling Hulst i.v.m. Perkpolder bepalen het grootste deel (87%) van het risicoprofiel van de provincie.

Binnen het risico Controle POP-3 en overige Europese projecten is deelrisico decommitering Europese POP-middelen komen te vervallen, alle vaststellingen zijn ingediend dus er kan geen sprake meer zijn van decommitering zoals hier werd bedoeld. Binnen ditzelfde risico is deelrisico NSP-(Nationaal Strategisch Plan) -GLB (Gemeenschappelijke Landbouwbeleid) verhoogd. Voor het GLB- NSP wordt jaarlijks een Annual Performance Report gemaakt. Het rapport van 2023 is recent ge-audit door de Auditdienst Rijk (ADR). Daarbij is een afwijking van 15% - 20% geconstateerd bij de ECO-regeling op basis van een steekproef van 700 percelen over het jaar 2023. Dit is boven de maximaal toegestane afwijking. Hierdoor stijgt het risico van terugbetaling.

Project Zanddijk
Op 16 december 2022 hebben Provinciale Staten een krediet voor project Zanddijk verstrekt van € 68 miljoen. Dit bedrag is gebaseerd op de kostennotitie van RHDHV van 28 oktober 2022 en de aanpassingen hierop, zoals opgenomen in het statenvoorstel kredietaanvraag en definitief ontwerp.

In het projectkrediet is op basis van een risicodossier een risicoreserve opgenomen. De raming waarop het krediet is bepaald, heeft echter een bandbreedte van 15%. Deze bandbreedte hangt samen met de detaillering van berekeningen, zoals de hoeveelheid aan materiaal dat nodig is om de bouw te realiseren. Het kan voorkomen dat de werkelijk benodigde hoeveelheden en prijzen hoger zijn dan hetgeen is opgenomen in de raming voor het projectkrediet. Er is daardoor een risico op het ontoereikend zijn van het projectkrediet. Daarnaast is er bij een infrastructuurproject, naast het optreden van risico's die leiden tot budgetoverschrijding ook het risico op een langere doorlooptijd van de planning aanwezig.

Beheersmaatregelen:
Door de verdere uitwerking en aanbesteding van het project wordt de bandbreedte op de raming kleiner en zal het risico afnemen.

Wettelijke milieutaken
Dit bestaat uit de volgende onderdelen:
Met de komst van de Omgevingswet (OW) krijgen provincies de mogelijkheid om financiële zekerheid te vragen bij majeure risicobedrijven en bij afvalbedrijven. De financiële zekerheid wordt opgelegd ter nakoming van, op grond van de omgevingsvergunningen, geldende verplichtingen (zoals ontmanteling van een installatie) of ter dekking van aansprakelijkheid voor milieuschade die door de vergunde activiteit is ontstaan. Er is een aanvullende wetswijziging in voorbereiding dat dit een verplichting wordt. Het verwerken hiervan in de omgevingsvergunning vraagt extra tijd van omgevingsdiensten.

Naar aanleiding van de PFAS discussie is politiek de wens uitgesproken dat er voldoende tijd door de RUD Zeeland besteed moet worden aan de werkzaamheden die voortvloeien uit de Verdragen Helsinki en Espoo inzake dossiers met mogelijke grensoverschrijdende milieugevolgen. Via de Voorjaarsnota 2024 is deels dekking opgenomen, het resterende risico is niet gewijzigd ten opzichte van de vorige rapportage.

Door onder andere de bestuurlijke wens van meer toezicht en handhaving in het buitengebied (groene handhaving) is er een inschatting gemaakt van de hiermee gepaard gaande kosten. Op dit moment worden er verschillende scenario's uitgewerkt en afgestemd met de RUD Zeeland. Vervolgens zal een bestuurlijk voorstel worden voorbereid.

Beheersmaatregelen:
Via periodiek accounthoudersoverleg met de RUD en DCMR worden de actuele ontwikkelingen doorgesproken.

Garantstelling gemeente Hulst in verband met Perkpolder
In 2017 hebben Provinciale Staten besloten het project Perkpolder volledig over te dragen aan de gemeente Hulst en haar aandelen in Perkpolder Beheer BV te verkopen aan de gemeente Hulst. De gemeenteraad van de gemeente Hulst heeft deze aandelen overgenomen en het project zelfstandig verder te zetten. De provincie is per 2018 geen aandeelhouder meer maar staat na uittreding nog wel garant voor een maximum bedrag van € 3,3 miljoen ter beperking van de financiële risico's van de gemeente Hulst. Deze garantie vervalt op 31 december 2026, tenzij partijen schriftelijk anders overeenkomen.

Beheersmaatregelen:
De gemeente verstrekt gedurende de looptijd van de garantie jaarlijks aan de Provincie een controleverklaring van een externe accountant over de vastgestelde jaarrekening van Perkpolder Beheer. Hierover en over de actuele ontwikkelingen vindt jaarlijks minimaal één keer bestuurlijk overleg plaats tussen de Provincie en de gemeente Hulst. Gedurende het jaar vindt tevens ambtelijk overleg plaats over de actuele ontwikkelingen binnen het project Perkpolder. Na het vaststellen van een nieuwe grondexploitatie (GREX) door de gemeente Hulst ontvangen wij een exemplaar van deze GREX.

Benodigde risicobuffer
Op basis van de risicogegevens wordt door middel van een risicosimulatie de benodigde risicobuffer berekend. Dit is de buffer die nodig is om de financiële gevolgen van risico's op te kunnen vangen. Deze simulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale bedrag in de "worst case" ongewenst en onnodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Bij de berekening van de risicosimulatie gaan we uit van het door Provinciale Staten vastgestelde zekerheidspercentage van 90%. Uit de risicosimulatie volgt dat met 90% zekerheid kan worden gesteld dat alle risico's zijn afgedekt met een bedrag van € 10,9 miljoen. Een lichte stijging ten opzichte van de vorige rapportage (was toen € 10,8 miljoen).

Beschikbare risicobuffer
De beschikbare risicobuffer bestaat uit het geheel aan middelen dat beschikbaar is om de risico's in financiële zin af te dekken.

	(bedragen x € 1 miljoen)
Beschikbare risicobuffer	
Algemene reserve	21,3
*Vrij aanwendbare bestemmingsreserve	0,0
Ruimte meerjarenbegroting	5,3
Totaal	**26,6**

In bovenstaande opstelling is uitgegaan van de standen na verwerking van de 8e begrotingswijziging 2025 waarin de 1e ronde budgetbewaking is verwerkt (behandeling PS 6 juni 2025).

* De ontvangen middelen ZEH zijn toegevoegd aan de reserve ZEH, die op dit moment een omvang heeft van € 151,5 miljoen. Hoewel deze reserve nog geen bestemming hebben, heeft Provinciale Staten een kader vastgesteld waarin is opgenomen dat de middelen in deze reserve (meerjarig) uitgezet worden voor het genereren van rendement. Deze middelen zijn inmiddels ook meerjarig uitgezet bij gemeenten en waterschappen, waardoor deze middelen niet direct inzetbaar zijn voor andere doelen.

Ten opzichte van het oude risicomanagementbeleid maakt de vrije belastingcapaciteit motorrijtuigenbelasting geen onderdeel meer uit van de beschikbare risicobuffer. Hoewel deze ruimte niet meer wordt meegenomen in de beschikbare buffer, kunnen Provinciale Staten deze ruimte wel inzetten, jaarlijks per 1 januari. De opcenten gedurende het jaar aanpassen kan niet. De vrije belastingcapaciteit MRB bedraagt op dit moment € 30,3 miljoen per jaar.

Ratio weerstandsvermogen

Op basis van de ratio weerstandsvermogen wordt bepaald of het weerstandsvermogen van de provincie toereikend is bij het huidige risicoprofiel. Via het risicomanagementbeleid hebben Provinciale Staten een ondergrens voor de ratio van het weerstandsvermogen vastgesteld van 1,2. Dit valt in de klasse voldoende.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare risicobuffer}}{\text{Benodigde risicobuffer}} = \frac{26,6}{10,9} = 2,4$$

In het nieuwe risicomanagementbeleid wordt geen ratio Algemene reserve meer gepresenteerd.

Ontwikkeling weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de provincie is afhankelijk van meerdere factoren en wijzigt daardoor voortdurend. De ontwikkeling van het provinciaal weerstandsvermogen ziet er als volgt uit.

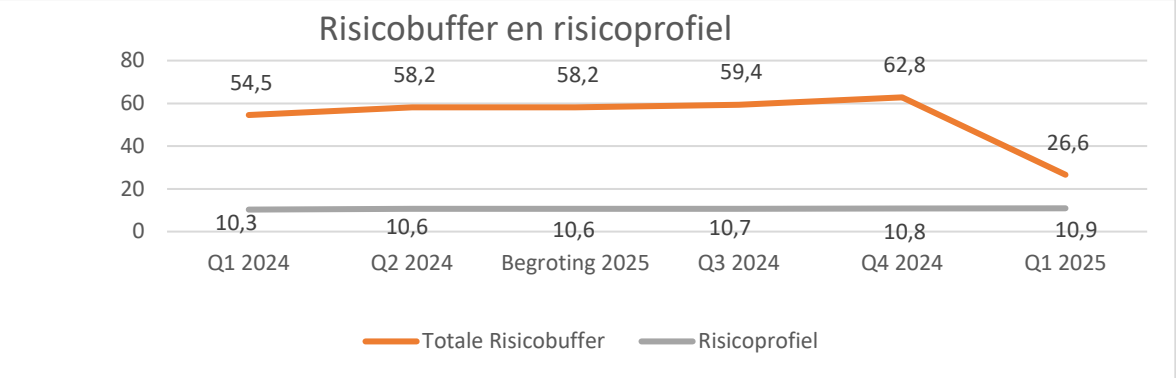
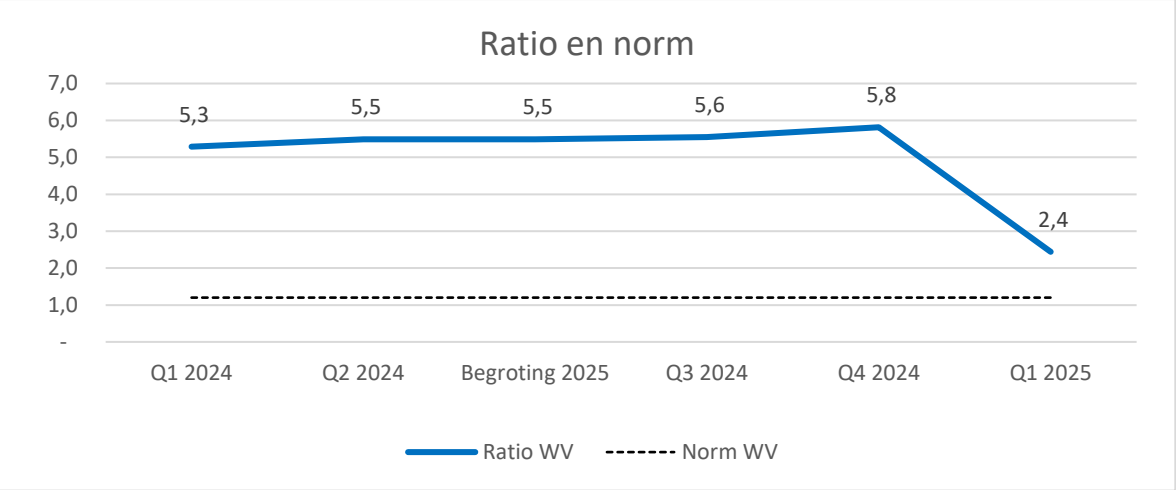
De beschikbare risicobuffer is ten opzichte van de 4e kwartaalrapportage afgenomen en wordt met name veroorzaakt door het wegvallen van de vrij ruimte MRB. Maar ook de laagste stand van de Algemene reserve en de budgettaire ruimte zijn lager dan in de 4e kwartaalrapportage. Dit wordt vooral veroorzaakt door de verwerking van de financiële gevolgen van de Voorjaarsnota 2025. Het risicoprofiel is licht gestegen ten opzichte van de 4e kwartaalrapportage.